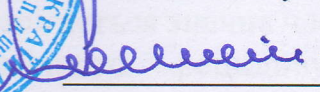

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

 Дмитро ЛЕДІН

11 09 2026 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Афанас'єва Є.І.**

(прізвище, ініціали здобувача)

**«Оцінка ефективності та розробка стратегії індивідуального підходу до
застосування неoad'ювантної гормональної терапії у хворих на рак
передміхурової залози»**

(назва дисертації)

**що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань I «Охорона здоров'я», за спеціальністю I2 «Медицина»**

(шифр та назва галузі знань)

(шифр та назва спеціальності)

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика від «09» вересня 2026 №2945 голова та рецензенти, а саме:

Голова – САГАЛЕВИЧ Андрій Ігорович, доктор медичних наук, професор,
доцент кафедри урології.

Рецензент: БОЙКО Андрій Іванович, кандидат медичних наук, доцент кафедри
урології.

Рецензент: СОСНІН Микола Дмитрович, кандидат медичних наук, доцент
кафедри урології.

розглянувши дисертацію АФАНАС'ЄВА Євгенія Ігоровича на тему:
«Оцінка ефективності та розробка стратегії індивідуального підходу до
застосування неoad'ювантної гормональної терапії у хворих на рак
передміхурової залози» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради
Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «24»
червня 2026 (протокол № 8), наукові публікації, в яких висвітлено основні
наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних
кафедр (кафедра урології) Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика від «10» вересня 2026 (протокол №1), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Рак передміхурової залози належить до найбільш поширених злоякісних новоутворень у чоловіків та залишається вагомою причиною канцер-специфічної смертності. Особливо складною є тактика лікування пацієнтів високого та дуже високого ризику прогресування, у яких навіть після радикального хірургічного лікування зберігається значна частота несприятливих патоморфологічних знахідок, біохімічного рецидиву та віддаленого прогресування. Неоад'ювантна андроген-деприваційна терапія має обґрунтовані біологічні передумови до застосування перед радикальною простатектомією та, за даними літератури, асоціюється зі сприятливими локальними клініко-патологічними змінами, однак її вплив на віддалені онкологічні результати залишається дискусійним, а рутинне застосування не має достатньо чітко визначених критеріїв. Відповідь пухлини на андрогенну депривацію є гетерогенною та залежить від клінічних, морфологічних і біологічних характеристик. Відсутність валідованих критеріїв індивідуального прогнозування ефективності неоад'ювантної андроген-деприваційної терапії обмежує можливості персоналізованого застосування цього підходу. У зв'язку з цим визначення клінічних, морфологічних та динамічних маркерів відповіді, оцінка їх прогностичного значення та розробка поетапної системи стратифікації ризику біохімічного рецидиву є актуальним науковим і практичним завданням сучасної урології та онкоурології.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідної роботи «Розробити стратифікаційні критерії застосування неоад'ювантної андроген-деприваційної терапії перед радикальною простатектомією у хворих на рак передміхурової залози», яка виконується згідно з планом науково-дослідних робіт ДУ «Інститут урології ім. акад. О.Ф. Возіанова НАМН України», номер державної реєстрації №0125U000679.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Здобувачем самостійно проведено аналіз наукової літератури, сформовано мету і завдання дослідження, виконано відбір клінічного матеріалу, збір, систематизацію та верифікацію клінічних, лабораторних, інструментальних, морфологічних і віддалених онкологічних даних. Автор особисто провів ретроспективний аналіз результатів лікування, статистичну обробку отриманих даних, аналіз виживаності, регресійний аналіз та ROC-аналіз, визначення порогових значень показників, а також розробку та внутрішню валідацію прогностичних моделей. За консультативної участі лікаря-патоморфолога виконано морфологічну інтерпретацію та верифікацію морфометричних даних. Усі наукові положення, висновки, практичні рекомендації та текст дисертації підготовлено здобувачем самостійно. Ідеї, методичні підходи та результати дослідження обговорювалися з науковим керівником.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

У дисертаційній роботі наведено нове вирішення наукового завдання, яке полягає у визначенні клінічних, морфологічних та динамічних предикторів ефективності неоад'ювантної андроген-деприваційної терапії перед радикальною простатектомією та розробці підходів до індивідуалізації її застосування у хворих на рак передміхурової залози. Уперше в межах комплексного клініко-морфологічного дослідження встановлено, що застосування неоад'ювантної андроген-деприваційної терапії перед радикальною простатектомією не асоціюється з погіршенням досліджуваних періопераційних показників та пов'язане зі сприятливішими локальними клініко-патологічними характеристиками пухлинного процесу, зокрема нижчою частотою позитивного хірургічного краю та перинеуральної інвазії. Також встановлено незалежну асоціацію застосування неоад'ювантної андроген-деприваційної терапії з нижчим ризиком біохімічного рецидиву після радикальної простатектомії. Уперше комплексно оцінено морфометричні характеристики резидуальної пухлини після неоад'ювантної андроген-деприваційної терапії та встановлено їх асоціацію з ризиком розвитку біохімічного рецидиву. Показано, що залишкове пухлинне навантаження та площа залишкової пухлини можуть розглядатися як кількісні маркери досягнутої морфологічної відповіді пухлини на терапію. Уперше обґрунтовано доцільність використання інтегрального індексу андрогенної відповіді, який поєднує динаміку концентрації простат-специфічного антигену та тестостерону під час неоад'ювантної андроген-деприваційної терапії, як доопераційного динамічного маркера біологічної відповіді на андрогенну депривацію. Встановлено, що індекс андрогенної відповіді є незалежним прогностичним фактором ризику розвитку біохімічного рецидиву. Удосконалено підхід до стратифікації ризику біохімічного рецидиву у пацієнтів, які отримували неоад'ювантну андроген-деприваційну терапію перед радикальною простатектомією, шляхом розробки доопераційної прогностичної моделі на основі клінічної стадії та індексу андрогенної відповіді і післяопераційної стратифікаційної системи з урахуванням морфологічних характеристик пухлини. Набули подальшого розвитку наукові уявлення про гетерогенність біологічної та морфологічної відповіді раку передміхурової залози на андрогенну депривацію та можливість її поетапної оцінки до та після радикальної простатектомії.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Отримані результати мають практичне значення для індивідуалізації ведення пацієнтів із раком передміхурової залози, які отримують неоад'ювантну андроген-деприваційну терапію перед радикальною простатектомією. Встановлено задовільний периопераційний профіль безпечності неоад'ювантної андроген-деприваційної терапії у досліджуваній когорті. Запропоновано використовувати інтегральний індекс андрогенної відповіді як доопераційний маркер біологічної відповіді на неоад'ювантну андроген-деприваційну терапію та ризику біохімічного рецидиву, а морфологічні й морфометричні характеристики резидуальної пухлини – для післяопераційного уточнення прогнозу. Розроблені підходи до доопераційної та післяопераційної стратифікації можуть бути використані для оцінки ризику біохімічного рецидиву, індивідуалізації післяопераційного спостереження та врахування прогностичного профілю при визначенні подальшої лікувальної тактики відповідно до стандартних клінічних показань. Результати роботи можуть бути використані у практичній діяльності урологічних та онкоурологічних відділень, а також у навчальному процесі при підготовці лікарів-урологів, онкологів і патоморфологів.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 149 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 2 кирилицею та 147 латиницею, а саме: D'Amico A. V., McClintock T. R., McKay R. R., Taplin M. E., Efstathiou E., Akitake N., Sun G. Y., Liu W., Cornford P., Spratt D. E. та ін. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 6 публікаціях, зокрема 5 статей в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 6 статей, що індексуються Scopus або Web of Science, 1 стаття – у науковому періодичному виданні іншої держави; 4 роботи в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, з них 1 закордонна. Патенти України на корисну модель / на винахід не отримувалися.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Afanasiev YI, Danylets RO, Grygorenko VM, Shuliak OV. Perioperative Effects of Neoadjuvant Androgen-deprivation Therapy Prior to Radical Prostatectomy: Comparative Study. *Health of Man.* 2025;1(1):49 - 54. <https://doi.org/10.30841/2786-7323.1.2025.326350>.
2. Afanasiev YI, Danylets RO, Grygorenko VM, Shuliak OV, Bardin AV, Sosnin MD. Long-term oncological outcomes of neoadjuvant androgen-deprivation therapy prior to radical prostatectomy. *Health of Man.* 2025;2(2):8-27. <https://doi.org/10.30841/2786-7323.2.2025.337324>.
3. Возіанов, С., Соснін, М., Шапринський, В., Горовий, В., Данилко, В., Верба, М., Григоренко, В., Данилець, Р., & Афанас'єв, Є. (2025). Сучасні методи верифікації раку передміхурової залози: порівняльний аналіз значення fusion-біопсії та мультифокальної пункційної біопсії. *Здоров'я чоловіка*, (3), 43–49. <https://doi.org/10.30841/2786-7323.3.2025.344487>.
4. Afanasiev Y, Vozianov S, Danylets R, Grygorenko V, Shulyak O, Sosnin M. Quantitative Morphometric Response to Neoadjuvant Androgen-Deprivation Therapy and Its Prognostic Role After Radical Prostatectomy. *Research and Reports in Urology.* 2026;18:601959. <https://doi.org/10.2147/RRU.S601959>
5. Afanasiev, Y., Vozianov, S., Danylets, R., Grygorenko, V., Shulyak, O., Sosnin, M., & Kholokharenko, I. (2026). DYNAMIC ANDROGEN RESPONSE INDEX AND ITS ASSOCIATION WITH BIOCHEMICAL RECURRENCE AFTER RADICAL PROSTATECTOMY FOLLOWING NEOADJUVANT ANDROGEN DEPRIVATION THERAPY. *Experimental Oncology*, 48(2), 161–171. <https://doi.org/10.15407/exp-oncology.2026.02.161>
6. Холохаренко, І., Данилець, Р., Афанас'єв, Є., Григоренко, В., & Шуляк, О. (2026). Ультрочутливий простатоспецифічний антиген та особливості його застосування для прогнозування ризику появи біохімічного рецидиву після радикальної простатектомії у хворих на рак передміхурової залози. *Здоров'я чоловіка*, (2), 24–33. <https://doi.org/10.30841/2786-7323.2.2026.369734>

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Афанас'єв Є.І., Данилець Р.О., Григоренко В.М., Шуляк О.В. Неoad'ювантна андроген-деприваційна терапія перед радикальною простатектомією – тренд у минулому чи недооцінена опція? Матеріали Конгресу асоціації урологів України. Європейської школи урологів, 13 – 15 червня, м. Київ. Shulyak, O. 2024. THE CONGRESS OF THE ASSOCIATION OF UROLOGISTS OF UKRAINE. *Ukrainian Journal of Urology.* 1-4 (Dec. 2024), 63-64. <https://doi.org/10.71217/UJU.1-4.2024>.
2. Yvgen Afanasiev, Rostyslav Danylets, Vjacheslav Grygorenko, Oleksandr Shulyak, Volodymyr Zub. Okołooperacyjne efekty neoadiuwantowej terapii deprywacji androgenowej przed radykalną prostatektomią – badanie porównawcze. X Międzynarodowa Onkologiczna Konferencja Naukowa „Profilaktyka podstawą skuteczności leczenia i opieki w chorobach

nowotworowych”. Sanok, 7-9 kwietnia 2025 r. Streszcz, 2025. Sanok. ISBN 978-83-61802-59-4

3. Афанас'єв Є.І., Данилець Р.О., Григоренко В.М., Шуляк О.В. Неoad'ювантна андроген-деприваційна терапія перед радикальною простатектомією: периопераційний профіль безпечності та клініко-патологічні зміни. Тези Конгресу асоціації урологів України. Європейської школи урологів, 12 – 14 червня 2025, м. Київ. Board, E. 2025. CONGRESS OF THE AUU. ABSTRACTS. *Ukrainian Journal of Urology*. 3(7) (Sep. 2025), 7-13. [https://doi.org/10.71217/UJU.3\(7\).2025](https://doi.org/10.71217/UJU.3(7).2025)

4. Афанас'єв Є.І., Возіанов С.О., Данилець Р.О., Григоренко В.М., Шуляк О.В. Морфометрична відповідь пухлини на неoad'ювантну андроген-деприваційну терапію перед радикальною простатектомією та її прогностичне значення. Міжнародний конгрес Всесвітній день нирки, 02 – 03 квітня, 2026, м. Київ

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Результати дисертаційного дослідження мають практичну спрямованість і можуть бути використані у роботі урологічних та онкоурологічних відділень для поетапної оцінки ризику біохімічного рецидиву у пацієнтів, які отримують неoad'ювантну андроген-деприваційну терапію перед радикальною простатектомією, а також для індивідуалізації післяопераційного спостереження. Запропоновані підходи можуть бути використані в навчальному процесі при підготовці лікарів-урологів, онкологів і патоморфологів.

10. Апробація результатів дослідження.

Основні положення дисертації доповідались та обговорені на:

Закордонних науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях: X Międzynarodowa Onkologiczna Konferencja Naukowa «Profilaktyka podstawą skuteczności leczenia i opieki w chorobach nowotworowych» (Sanok, Польща, 7–9 квітня 2025 року).

Науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях з міжнародною участю: Міжнародний конгрес «Всесвітній день нирки» (Київ, 2–3 квітня 2026 року).

Національних з'їздах, конгресах, симпозіумах: Конгрес Асоціації урологів України та Європейської школи урологів (Київ, 13–15 червня 2024 року); Конгрес Асоціації урологів України та Європейської школи урологів (Київ, 12–14 червня 2025 року).

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Афанас'єва Євгенія Ігоровича як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, брав активну участь у проведенні науково-практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах

zareкомендував себе як сумлінний здобувач і науковець, висококваліфікований та відповідальний лікар-уролог. Афанас'єв Євгеній Ігорович за період роботи в практичній медицині проявив себе як висококваліфікований лікар-уролог, який володіє класичними і сучасними методами надання медичної допомоги в урології та онкоурології.

Афанас'єв Євгеній Ігорович є сформованим, кваліфікованим науковцем з належним теоретичним і практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем зі спеціальності І2 «Медицина».

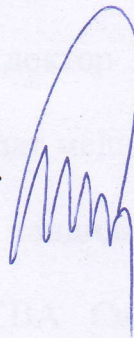
Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію АФАНАС'ЄВА Євгенія Ігоровича на тему: «Оцінка ефективності та розробка стратегії індивідуального підходу до застосування неоад'ювантної гормональної терапії у хворих на рак передміхурової залози» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності І2 «Медицина».

Головуючий на засіданні

фахового семінару,

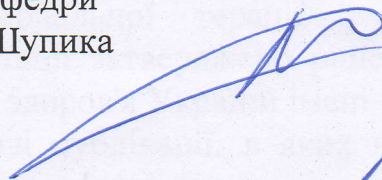
Доктор медичних наук, професор, доцент
кафедри урології НУОЗ України імені П.Л.
Шупика

Андрій САГАЛЕВИЧ

Рецензент,

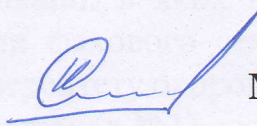
Кандидат медичних наук, доцент кафедри
урології НУОЗ України імені П.Л. Шупика

Андрій БОЙКО

Рецензент,

Кандидат медичних наук, доцент кафедри
урології НУОЗ України імені П.Л. Шупика

Микола СОСНІН

Секретар фахового семінару,

Кандидат медичних наук, доцент кафедри
урології НУОЗ України імені П.Л. Шупика

Віктор КОГУТ